

at søge Oplysninger derom og se at komme til en Fællesindstilling, hvis det var muligt. Man enedes om at fastslaa, at kun saafremt Underudvalget ved sine Undersøgelser kom til et saadant Resultat, at alle Partier i Folketinget kunde give dette Resultat deres Tilslutning, kun i saa Fald skulde man skride til Gennemførelse af Forslaget. Maaden, hvorpaa man kunde vente en Overenskomst, en Forstaaelse, var den, at man for Godsejerne gjorde det muligt at arrondere deres Ejendomme ved Magelæg, saaledes at de fik Ret til at inddrage visse for dem heldigt beliggende Fæstehuse og Fæstegaarde, mod at de til Gengæld gav Afkald paa et større Antal af de Fæstehuse, der ikke er Fæstepligt underlagte.

Man har stillet to Ændringsforslag, som klarlægger hele dette Forhold, nemlig Ændringsforslagene Nr. 10 og 11. Jeg skulde maaske først nævne Ændringsforslag Nr. 9. Vedtages dette Ændringsforslag, er der en Betyggelse til Stede for, at de Huse, der kommer ind under Loven, ikke maa nedlægges efter denne Lovs Vedtagelse, uden at det er gjort muligt for Brugeren at komme i Besiddelse af Huset som Selveje, hvis han maatte sætte Pris derpaa. Ændringsforslag Nr. 10 træffer Bestemmelse om, hvor mange Huse vi skal have med. Jeg maa tillade mig at læse dette op, idet det er af den allerstørste Betydning for Forstaaelsen af hele Sagen, at man kender dette og det efterfølgende Ændringsforslag Nr. 11. Gør man det, har man faktisk forstaaet det hele. Ændringsforslag Nr. 10 lyder saaledes: „Af de under Punkterne 2) og 3) nævnte Huse er Ejeren dog berettiget til at beholde saa mange, at de i Forbindelse med de forud paa vedkommende Gods ifølge Lov af 19. Februar 1861 og Lov af 9. Marts 1872 frigjorte Huse udgør 1 Hus for hver 30,000 Kr. af Hovedgaardens ved Prøvevurderingen i 1916 ansatte Jordværdi og 1 for hver 25,000 Kr. af Skovenes Ejendoms-skyldværdi samme Aar. Husenes samlede Areal maa ikke overstige gennemsnitlig 1,65 ha for hvert Hus. Ejeren er dog altid berettiget til at beholde 1 Hus.

Mindre Overskridelser af det foran fastsatte Areal kan bifaldes af Afløsningskommissionen.

De Huse, som Ejeren saaledes undtager fra Salget, kan han selv udpege. Man vil altsaa forstaa, at alle Huse med Undtagelse af eet Hus for hver 25,000 Kr.s Skovskyld og eet Hus for hver 30,000 Kr.s Jordværdi skal overgaa til Selveje, og de

tilbageholdte Huse maa gennemsnitlig kun have 3 Tdr. Land eller 1,65 ha.

Ændringsforslag Nr. 11 bestemmer, paa hvilke Vilkaar en Godsejer er i Stand til at foretage Magelæg under Kontrol af den Afløsningskommission, som allerede er foreslaaet i det af Ministeriet fremsatte Lovforslag. Saafremt en Ejer ønsker at inddrage en eller anden Bondegaard, skal han kunne gøre det med Afløsningskommissionens Tilladelse, men paa Betingelse af, at han udlægger af fri Hovedgaardsjord et lige saa stort Areal som den Gaard, han inddrager, og hvis der ikke er Bygninger til den Jord, han udlægger i Stedet for den Gaard, han inddrager, skal han enten opføre Bygninger eller, hvis der er Tale om, at den Jord, der udlægges, muligvis skal sælges ved en Udstykningsforenings Mellekomst eller i hvert Fald Ejendommen skal udstykkes, skal han udlægge saa meget mere Jord som Værdien af de paa den indtagne Bondegaard paastaende Bygninger, hvorved der altsaa opnaas, at man kommer i Besiddelse af betydelig mere Jord til Udstykning end den Jord, der hørte ind under den oprindelige Bondegaard, som nu bliver indtaget. Man kan altsaa sige, at disse to Ændringsforslag er de vigtigste, for saa vidt de vedrører Husene.

Da Underudvalget i Midten af forrige Samling var kommet overens om disse Spørgsmaal, blev der imidlertid stillet Forslag om, at det burde undersøges, hvor mange Huse der paa denne Maade kunde overføres til Selveje. Man rettede da en Forespørgsel til Ministeriet herom og fik det som Bilag 8 aftrykte Svar, dateret den 6. Marts. I dette Svar erklærer Landbrugsministeriet, at efter dets Skøn vil ca. 6,800 af de i Landet værende Fæste- og Lejehuse kunne overgaa til Selveje, saafremt de foreslaaede Bestemmelser kommer til at virke i Praksis med matematisk Nøjagtighed, men der angives saa Grunden til, at man ikke kan vente dette, og som Følge deraf regner Landbrugsministeriet med, at der vil blive et noget større Tal end de beregnede 6,800. Man var i Udvalget ikke fornøjet med dette Svar, idet man mente, at det Materiale, hvorpaa Beregningen var bygget, var noget for gammelt, nemlig helt fra 1899—1900. Udvalget spurgte da, om det ikke var muligt at skaffe mere præcise Oplysninger, og Landbrugsministeriet svarer herpaa den 3. Maj 1917, at det har anmodet Statistisk Departement om at foretage en fornyet Undersøgelse af det gamle Materiale. Resultatet af denne fornyede